

's-GRAVENHAGE, 28 Juli

194 8.

No. 42216

Javastraat 68

Tel. { ~~XXXX~~
~~XXXX~~

Bijlagen:

Dict.: Typ.:

Uw schrijven No.

dd.

Onderwerp:

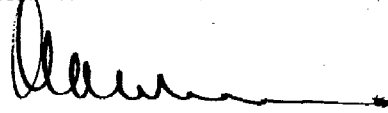
G E H E I M

Hierbij moge ik Uwer Excellentie een rapport aanbieden, betreffende de reacties van de Communistische Partij Nederland op de uitslagen van de verkiezingen van 7 Juli jongstleden.

Na afsluiting van dit rapport werd in "De Waarheid" van Dinsdagavond 27 Juli een "Open Brief" van het Partijbestuur der C.P.N. gepubliceerd, houdende zijn conclusies naar aanleiding van de verkiezingsresultaten.

Indien deze publicatie en de reacties daarop tot nadere beschouwingen aanleiding zouden geven, zal ik Uwer Excellentie daaromtrent gaarne van aanvullend bericht dienen.

Het Hoofd van de
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST
Inamens deze:

J.G. Crabbendam.

Aan Zijne Excellentie
de Minister-President
te
's-GRAVENHAGE.

C.P.N.-REACTIES OP DE VERKIEZINGSUITSLAGEN.

Het commentaar vanwege het C.P.N.-bestuur op de resultaten der verkiezingen, zoals uitgesproken door vooraanstaande partij-functionarissen in besloten ledenvergaderingen, wordt in hoofdzaak gekenmerkt door de volgende elementen:

- a. een gedeeltelijke negatie van de door de C.P.N. geleden nederlaag, met geïllustreerde verwijzing naar de invloed van buitenlandse politieke gebeurtenissen;
- b. een critische en zelfcritische terugblik op het partijwerk van de laatste tijd;
- c. en daarop aansluitend, een aanwijzing van punten, waarop de tactiek en de activiteit van de C.P.N., gezien de verkiezingsles, zullen moeten worden gewijzigd.

ib. a

HET HART ONDER DE RIEM.

De verliezen worden erkend.

Echter, de "politieke gebeurtenissen in Oost-Europa", tevoren aangehaald als bewijzen van de "niet te stuiten opmars van het internationale communisme" worden nu aangewezen als factoren, die de C.P.N. bij deze verkiezingen lelijk parten hebben gespeeld. Na de omwenteling in Tsjecho-Slowakije en de stembusuitslag in Finland, kwam "de zaak - Tito als klap op de vuurpijl".

Maar: de kwantitatieve achteruitgang betekent stellig - aldus de woordvoerders - geen kwaliteitsverlies.

De reactie had er op gerekend, dat haar geweldige anti-communistische actie ons veel zwaardere slagen zou hebben toegebracht. En het zit ze lang niet lekker, dat dat niet is gebeurd.

Ondanks leugens, bedrog en terreur is onze partij in de branding blijven staan.

Ondanks de systematische dag-in dag-uit herhaalde oorlogsopruiming in de pers, die veel zwakke broeders heeft geschrikt, is de kern van het communisme in Nederland onaangetaast gebleven.

Overal ter wereld wordt het communisme voortdurend sterker. De vrijmaking van Indonesië ligt dichterbij dan ooit tevoren. In de toekomst zal blijken, dat de factoren, die ons nu hebben benadeeld, in vóórdelen zullen verkeren.

Sub. b

DE HAND IN EIGEN BOEZEM.

Naast een ijverig verwijzen naar buitenlandse oorzaken van de communistische verkiezingsnederlaag, en een geforceerd vergenoegen over de mislukte hetze-toeleg der reactie, wordt voor het overige de schuld ronduit in de eigen partij gezocht.

Het uitgangspunt is: Dit zij ons een les. Wij moeten leren onze fouten te zien en daar van af te stappen. Wij moeten de zwakke plekken zoeken en daar verbeteringen aanbrengen. De zelfcritiek richt zich dan op de volgende punten:

1. Onze grootste fout ligt hierin, dat wij in onze weliswaar "grote" politiek, te weinig nationaal zijn geweest. Daarbij zijn wij tekort geschoten in de strijd voor de dagelijkse belangen van de arbeidersklasse.
2. Onze invloed in de moderne arbeidersvakbeweging is achteruitgegaan. Vroeger zaten onze mensen in de leiding van de vakbonden. Het N.V.V. is groter dan ooit tevoren. Ook de andere bonden groeien. Zijn wij met de E.V.C. wel op de goede weg?
3. Het gebrek aan goed-geschoold kader doet zich nog steeds gevoelen. De versterking van het partij-inwendige, hoezeer ook noodzakelijk, heeft te veel aandacht gevraagd. Mede daardoor is vooral in de bedrijven veel te weinig gewerkt.
4. Ook kon naar buiten niet voldoende propaganda worden gemaakt, bijv. betreffende de opmars van het communisme in het Oosten. Zo hebben wij als partij de leugens aangaande de omwenteling in Tsjecho-Slowakije veel te weinig ontmaskerd.
5. De hoop, dat wij, communisten, langs vreedzame weg de overwinning zouden kunnen behalen is een vervlogen illusie. Die nog te koesteren is een fout en een tekortkoming.

Sub. c

NIEUWE WEGEN.

Ter introductie van de, in verband met voormelde zelfcritiek te verwachten nieuwe aanvalstactiek, worden in meer belangrijke besloten bijeenkomsten, reeds enkele min of meer algemene richtlijnen gegeven, welke kennelijk vooruit lopen op nadere, door het partijbestuur te nemen besluiten. Daaromtrent worde het volgende vermeld:

1. De politiek van Nederland wordt geheel bepaald door de politiek van Amerika. Daartegen moeten wij fel ageren. Wij moeten hierin een nationale politiek volgen, en "onze vijanden" (die van de C.P.N. of van ons land?) duidelijk aan de kaak stellen. Dit zal in de toekomst een belangrijk punt worden.

Scherp realiseert men zich, dat de verkiezingsnederlaag ten duidelijkste bewijst, dat de partij tekort schoot in de uitbreiding, zelfs in de consolidatie van zijn "greep op de massa". Met "nationale politiek" wordt kennelijk mede bedoeld: een politiek, die krachtig streeft voor de belangen - ook de klein-dagelijkse - van alle arbeiders.

2. Met de problemen in de communistische vakbeweging weet men nog geen raad. Er zijn talloze vragen en weinig gedetailleerde antwoorden:

Kernvraag is deze: Hoe krijgen wij weer vat op de brede arbeidersmassa? Immers, wij zullen eerst de arbeiders moeten winnen en eerst dan kunnen wij de P. v.d. A. de nek omdraaien. Daartoe moet in de arbeidersklasse eerst een sterkere band van eenheid ontstaan (zie sub 1).

Vroeger hadden wij onze mensen in de leiding van de vakbonden. Hoe is dat nu?

Als wij indertijd de fusie met het N.V.V. tot stand hadden gebracht, dan hadden wij ze nu ook in het N.V.V.-bestuur. Thans staan er in de E.V.C. 100.000 opposanten van het N.V.V.

Wij zullen de E.V.C. niet opheffen, maar de vraag is, hoe wij vat krijgen op het N.V.V. Nu is de E.V.C. nog sterk. Maar wij moeten niet wachten tot zij is leeg gebloed.

Wij moeten het contact met de vakbonden herstellen. Wij moeten doordringen in het N.V.V. Wij moeten zo snel mogelijk de eenheid van de arbeiders bewerkstelligen en grotere invloed op hen gaan uitoefenen, ook in de P. v.d. A.

Duidelijker wegen werden vooralsnog niet aangewezen. Kennelijk echter wil men in sterkere mate het pad der infiltratie volgen.

Men kondigde aan, dat over het vraagstuk van de E.V.C.-tactiek op korte termijn een bijzondere conferentie zal worden gehouden.

3. Voor het nog steeds ernstig geoordeelde gebrek aan geschoold kader werd nog geen oplossing aangegeven, evenmin voor de achterstand in de organisatie van het partij-werk in de bedrijven.

Dezertijds wordt verwacht, dat de kadervorming, behalve via de scholingscursussen zal worden voortgezet door o.m. verdere uitbouw van het communistische jeugdwerk in het A.N.J.V., waardoor geleidelijk een groter aantal vooraanstaande A.N.J.V.'ers naar het partijwerk kan worden overgebracht.

Ten aanzien van het bedrijfspartij-werk wordt verwacht, dat meer aandacht zal worden besteed aan de organisatie van bedrijfs-welvaart-comité's (te onderscheiden van de momenteel in-actieve plaatselijke welvaart-comité's) en daarnaast aan de vorming van meer selecte "C.P.N.-bedrijfskernen".

Voorts zal - indien de C.P.N.-financiën dit zullen toelaten - de uitgifte van bedrijfskranten krachtiger worden gestimuleerd.

4. Het constateren van een onvoldoende positie kiezen ten aanzien van de communistische opmars in het Oosten leidde tot een nader definiëren van die positie.

Uitdrukkelijk werd daarbij uitgesproken, dat de C.P.N. samenwerkt met het Kominform. Voorts: Wij hebben de zijde van het Kominform gekozen en onze politiek is een politiek van het Kominform.

Op het beleid van Tito en de Joegoslavische communistische partij werd (dientengevolge) scherpe critiek uitgeoefend.

Eerst werd verklaard, dat de C.P.N. door deze zaak verrast werd, daarover aanvankelijk geen gegevens had en eerst nu over de feiten beschikte.

Wat Joego-Slavië deed, aldus de woordvoerders, is verraad plegen aan de zaak van de arbeidersbeweging. Door deze verbreking van de solidariteit met de Sovjet-Unie is een bres geslagen in de internationale arbeidersbeweging.

Daarom is de Joegoslavische kwestie ook een les voor ons. Als communistische partij heeft men de politiek van de Sovjet-Unie te volgen.

5. De hoop op een vreedzame communistische zege werd fel verworpen:

Het zal een tijd worden van harde strijd. Wij zullen deze strijd voeren in de vakbeweging zo goed als op alle andere fronten; hopenlijk zonder kleerscheuren, desnoods met kleerscheuren.

Wij zullen onze mensen gaan opvoeden tot strijd. Ook in Nederland zal binnenkort stellig een wending komen. Wij hebben het nog nooit cadeau gehad; wij hebben er altijd voor moeten knokken. Daarom zullen wij ook nu de harde strijd aanbinden.

(De verharding van de inwendige partij-politiek werd reeds aangekondigd in het dezerzijds rapport d.d. 22-12-47, No. 27125, betreffende het toen komende Kerstcongres der C.P.N.; zie aldaar blz. 4).

De hiervoren beschreven elementen in de C.P.N.-reacties op de verkiezingsuitslagen doen verwachten, dat terzake door het partij-bestuur nog verschillende besluiten zullen worden genomen, waarvan enkele zullen worden openbaar gemaakt.

Dezerzijds wordt rekening gehouden met de mogelijkheid van een verlegging van het accent in de C.P.N.-tactiek naar een grotere geheime werkzaamheid van de meest vertrouwde C.P.N.-leden.

Naast de vorming en verdere scholing van de genoemde "bedrijfskernen" zou hierin mede passen een hergroepering van communistische verzetwerkers uit de bezettingstijd, waarvan enkele voortekenen werden waargenomen.

Het vorenstaande bevat voorts de verborgen bevestiging van het voortbestaan van de oppositie binnende C.P.N., welke resulteert inde tegenstelling tussen de opeenvolgende hoofdredacteuren van "de Waarheid", A.J. Koejemans en Paul de Groot.

Hoewel van een oppositie reeds lang niet wordt gerept, is het opmerkelijk, hoe met zorg getracht wordt, het voor de hand liggende gevaar van een oppositieversterking, als gevolg van de verkiezingsuitslagen te onderdrukken. Immers - de twijfelmoedigen zouden de nederlaag gemakkelijk, ten gunste van de oppositie - Koejemans, kunnen uitleggen als bewijs van de onjuistheid van de door het partijbestuur gevolgde koers.

Dezulken werd bijv. voorgehouden: "Sommigen zeggen, dat wij te radicaal zijn geweest en dat wij het nu maar beter wat kalm-aan moeten doen. Maar één ding staat vast: Wij willen geen afzwakken van onze politiek. Onze koers is - (nochtans) - de juiste geweest".

Voorts werd een parallel getrokken tussen de controverse Moskou-Tito en die tussen de C.P.N. en de groep Koejemans, welke eveneens een brede-basis-politiek voorstaat: Ook in dit opzicht gold de Joego-Slavische kwestie als een leerrijk voorbeeld.

Intussen is het van belang in het oog te houden, dat behalve de verkiezingsuitslagen zelve, ook de C.P.N.-reacties daarop, als hiervoren beschreven, geëigend zijn, de bestaande, doch sedert December 1945 goed onderdrukte tegenstellingen te verdiepen.